

NOTAT

Vurdering af Batteri-direktivet

Nærværende notat vurderer direktivets krav vedrørende indsamlingsordninger og finansiering

Direktivets præambel lægger vægt på høje indsamlings- og genvindingsprocenter (14), at alle interesserede parter har mulighed for at deltage i indsamlings-, behandlings- og genvindingsordninger (16), at indsamlingen kan ske individuelt eller sammen med WEEE-ordningerne (18) og at producenterne bør afholde alle omkostninger ved indsamling, behandling og genvinding af alle indsamlede batterier og akkumulatorer med fradrag af den fortjeneste, der opnås ved salg af de genvundne materialer (19).

Endelig fremhæves det, at man som producent er ansvarlig for affaldshåndteringen af de batterier og akkumulatorer man markedsfører og at finansieringsordningerne bør være fleksible, således at der kan tages hensyn til nationale omstændigheder og eksisterende ordninger, særligt WEEE-ordninger, og således at dobbeltbetaling kan undgås (28).

Parallelt til WEEE-direktivet kræves det således, at slutbrugeren kan aflevere batteriet på et let tilgængeligt indsamlingssted i deres nærhed og at der ikke må opkræves betaling i direkte forbindelse med afleveringen. Endelig skal distributører tage brugte batterier og akkumulatorer tilbage, medmindre en national vurdering viser, at indsamlingsmålet nås lige så godt ved alternative ordninger.

”Artikel 8

Indsamlingsordninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at der findes passende indsamlingsordninger for udtjente bærbare batterier og akkumulatorer. Sådanne ordninger:

- a) skal give slutbrugerne mulighed for at skille sig af med udtjente bærbare batterier eller akkumulatorer på et let tilgængeligt indsamlingssted i deres nærhed, under hensyn til befolkningstætheden
- b) kræver, at distributører tager udtjente bærbare batterier eller akkumulatorer tilbage gratis, når de sælger bærbare batterier og akkumulatorer, medmindre en vurdering viser, at direktivets miljømålsætninger nås mindst lige så effektivt ved alternative eksisterende ordninger. Medlemsstaterne skal offentliggøre sådanne vurderinger

- c) må ikke indebære, at slutbrugerne pålægges betaling, når de skiller sig af med udtjente bærbare batterier eller akkumulatorer, eller at de forpligtes til at købe et nyt batteri eller en ny akkumulator
- d) kan gennemføres sammen med de ordninger, der er nævnt i artikel 5, stk. 2, i direktiv 2002/96/EF.

For indsamlingssteder, der etableres for at overholde litra a) i dette stykke, gælder de i direktiv 2006/12/EF eller Rådets direktiv 91/689/EØF af 12. december 1991 om farligt affald [18] indeholdte krav om registrering eller tilladelse ikke.

2. Under forudsætning af at ordningerne opfylder kriterierne i stk. 1, kan medlemsstaterne:

- a) kræve, at producenter etablerer sådanne ordninger
- b) kræve, at andre erhvervsdrivende deltager i sådanne ordninger
- c) opretholde eksisterende ordninger.

Artikel 10

Indsamlingsmål

1. Medlemsstaterne beregner indsamlingsprocenten første gang for så vidt angår det femte hele kalenderår, der følger efter dette direktivs ikrafttræden. Medmindre andet er fastsat i direktiv 2002/96/EF, omfatter årlige indsamlings- og salgstal batterier og akkumulatorer, der indgår i apparater.
2. Medlemsstaterne skal nå op på en indsamlingsprocent på mindst:
 - a) 25 % den 26. september 2012.
 - b) 45 % den 26. september 2016.

Artikel 16

Finansiering

1. Medlemsstaterne sikrer, at producenterne eller tredjemand, der handler på deres vegne, finansierer alle nettoomkostninger i forbindelse med:
 - a) indsamling, behandling og genvinding af alle udtjente bærbare batterier og akkumulatorer, der indsamles i henhold til artikel 8, stk. 1 og 2, og
 - b) indsamling, behandling og genvinding af alle udtjente industri- og bilbatterier og -akkumulatorer, der indsamles i overensstemmelse med artikel 8, stk. 3 og 4.
2. Medlemsstaterne sørger ved gennemførelsen af stk. 1 for at undgå enhver form for dobbeltbetaling for producenter for så vidt angår batterier eller akkumulatorer, der er indsamlet efter ordninger, der er oprettet i overensstemmelse med direktiv 2000/53/EF eller 2002/96/EF.
3. Medlemsstaterne forpligter producenter eller tredjemænd, der handler på disses vegne, til at dække enhver nettoudgift, der opstår i forbindelse med offentlige oplysningskampagner om indsamling, behandling og genvinding af alle udtjente bærbare batterier og akkumulatorer.

Artikel 19

Deltagelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle erhvervsdrivende og alle kompetente offentlige myndigheder kan deltage i de indsamlings-, behandlings- og genvindingsordninger, der er nævnt i artikel 8 og 12.”

Det synes klart på baggrund af direktivets ordlyd, at de eksisterende ordninger, diverse husstandsindsamlinger og genbrugspladsordninger, kan fortsætte.

Direktivet lægger direkte vægt på eksisterende ordninger og samarbejde/integration med WEEE-ordningerne.

I forhold til aktører lægger direktivet direkte vægt på, at alle erhvervsdrivende og alle kompetente offentlige myndigheder kan deltage i indsamlings-, behandlings- og genvindingsordningerne. Efter direktivet er der således ikke noget til hindring for, at kommunerne fortsat varetager indsamlingen direkte fra husstandene.

Såfremt kommunerne skal kunne varetage denne opgave under dansk ret skal opgaven kunne rummes indenfor enten kommunalfuldmagten eller direkte lovgivning. I dag er indsamlingen dækket af miljøbeskyttelsesloven § 45. Der er ingen regler, som stiller krav om, at opgaveudførelsen skal være finansieret af skatter, afgifter eller gebyrer. Den kan således godt betales af såvel brugere, som tredjemand, dog i alle tilfælde indenfor hvile-i-sig-selv-princippet.

Finansiering

Direktivet lægger i præambelen såvel som art 16, stk. 1. op til, at producenterne ansvar kan begrænses til finansieringen af nettoomkostningerne ved ordningerne, som varetages i et regi bestemt af national lovgivning. Der er på den anden side næppe noget i vejen for via national lovgivning at give producenterne et større eller mindre fysisk ansvar for indsamlingen, håndteringen og genanvendelsen.

Endvidere er der en eksplicit bestemmelse om, at producenterne skal dække nettoomkostningerne ved offentlige oplysningskampagner på området.

Producenterne er forpligtet til at dække alle nettoomkostninger ved ordningerne for så vidt angår alle indsamlede batterier og akkumulatorer. Dette fremgår direkte af præambelen pkt. 19 og 28, og indirekte af at direktivets mål er en så høj indsamling som mulig kombineret med minimumskrav til omfanget, art. 10, stk. 2.

Skæringsfladen mellem kommunerne og producenterne

Direktivet fastsætter direkte, at der skal være tale om indsamlingssteder, parallelt til WEEE-direktivet. Som udgangspunkt skal distributørerne tilbagetage batterier og akkumulatorer på salgsstedet.

Direktivet fastsætter ikke noget overgangstidspunkt for finansieringen af indsamlingen, således som WEEE-direktivet gør (afleveret til indsamlingsstederne), men fastsætter blot at indsamlingen skal finansieres af producenterne. Direktivet omtaler ikke husstandsindsamling direkte, men henviser til eksisterende nationale ordninger samt til deltagelse af alle aktører, herunder offentlige myndigheder, i indsamling, m.v., samt stiller krav om passende indsamlingsordninger.

Det må således antages at være overladt til den nationale regelfastsættelse, hvilke dele af indsamlingssystemet der omfattes af producenterne finansiering, dog kan overgangstidspunktet ikke ligge senere end indsamlingsstedet.

I og med at medlemsstaterne kan kræve, at producenterne etablerer hele indsamlingssystemet, kan der naturligvis også kræves en finansiering for en for-

holdsmæssig del af en genbrugsplads, som stilles til rådighed som en del af indsamlingssystemet.

Endelig fremgår det af art. 8, stk. 2c, at medlemsstaten kan vælge at opretholde eksisterende ordninger, f.eks. de eksisterende ordninger, hvor batterier indsamles særskilt i forbindelse med dagrenovationen, hvorfor sådanne ordninger også kan kræves finansieret. Dette resultat understøttes yderligere af art. 7, samt at hjemlen for art. 8 er EF-traktatens art. 175, hvilken giver en medlemsstat mulighed for at skærpe reguleringen (såkaldt minimumsharmonisering).

Opsummering

Direktivet overlader i vid udstrækning den nærmere udformning af indsamlingssystemet til national lovgivning. Der stilles alene krav om, at slutbrugere skal kunne aflevere deres udtjente batterier på et let tilgængeligt indsamlingssted i deres nærhed uden at blive opkrævet betaling direkte i forbindelse hermed.

Indenfor denne vide margin kan medlemsstaten vælge et konkret indsamlingssystem, samt i hvilket omfang dele heraf skal stilles til rådighed af andre private og offentlige aktører eller om og hvordan der i givet fald skal ske honorering heraf. Producenterne skal dog senest overtage finansieringen ved indsamlingsstedet.